

Sygn. akt II AKa 286/13

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 13 lutego 2014 r.

Sąd Apelacyjny w Łodzi, II Wydział Karny, w składzie:

Przewodniczący:	SSA Paweł Misiak
Sędziowie:	SA Piotr Feliniak (spr.) SO del. Paweł Urbaniak
Protokolant:	st. sekr. sąd. Łukasz Szymczyk

przy udziale K. G., Prokuratora Prokuratury Apelacyjnej w Łodzi

po rozpoznaniu w dniu 13 lutego 2014 r.

sprawy **M. F.**

oskarżonego z art. 148 §2 pkt 2 kk

na skutek apelacji wniesionej przez obrońcę

od wyroku Sądu Okręgowego w Łodzi

z dnia 22 października 2013 r., sygn. akt IV K 25/13

na podstawie art. 437 §1 kpk i art. 624 §1 kpk

- 1) utrzymuje w mocy zaskarżony wyrok, uznając apelację za oczywiście bezzasadną;
- 2) zasądza od Skarbu Państwa na rzecz adw. T. B. – Kancelaria Adwokacka w Ł., kwotę 738 (siedemset trzydzieści osiem) złotych tytułem zwrotu kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej oskarżonemu z urzędu w postępowaniu odwoławczym;
- 3) zwalnia oskarżonego od kosztów sądowych za drugą instancję.

Sygn. akt **II AKa 286/13**

UZASADNIENIE

M. F. został oskarżony o to, że w dniu 26 marca 2012 r. w Ł. przewidując możliwość i godząc się na pozbawienie życia E. O. (91 lat), używając wobec niego przemocy polegającej na przewróceniu go na podłogę, duszeniu kolanem poprzez ucisk na szyję, dwukrotnym uderzeniu pogrzebaczem w głowę, uciskaniu klatki piersiowej, uderzaniu dłonią po głowie i zakneblowaniu ust elementem odzieży, spowodował u pokrzywdzonego obrażenia w postaci rany tłuczonej i słuczenia powłok lewej okolicy skroniowej, sińce w powłokach głowy, twarzy, szyi i kończyn górnych, otarcia naskórka głowy, twarzy, szyi i prawej kończyny górnej, podspojówkowe wybroczyny krwawe obu oczu, wylewy krwawe pod

bloną śluzową jamy ustnej oraz podbiegnięcia krwawe w mięśniach języka, rany tłuczone powłok lewej kończyny górnej, podbiegnięcia krwawe w tkance podskórnej głowy i prawym mięśniu skroniowym oraz w prawym mięśniu mostkowo-obojęczkowo-sutkowym, złamanie dwóch żeber po stronie lewej, a następnie zabrał w celu przywłaszczenia pieniądze w kwocie 2 400 zł, torbę sportową o wartości 40 zł, atlas świata o wartości 20 zł, maszynkę elektryczną do golenia o wartości 90 zł, spinki do mankietów o wartości 20 zł, szkło powiększające o wartości 10 zł, trzy portfele o łącznej wartości 30 zł, przenośny telewizor marki C. o wartości 100 zł, ciśnieniomierz o wartości 70 zł, przybory fryzjerskie o wartości 80 zł, portfel skórzany o wartości 150 zł, rękawice robocze w ilości 4 sztuk i okulary ochronne o łącznej wartości 30 zł, przy czym użyta wobec E. O. przemoc i doznane obrażenia doprowadziły do ostrej niedomogi oddechowo – krążeniowej skutkującej jego zgonem, tj. o czyn z art. 148 § 2 pkt 2 kk.

Wyrokiem Sądu Okręgowego w Łodzi z dnia 22 października 2013 roku w sprawie IV K 25/13 oskarżonego M. F. uznano w miejsce zarzucanego mu czynu za winnego tego, że oskarżony w dniu 26 marca 2012r. w Ł. przewidując możliwość i godząc się na pozbawienie życia 91- letniego E. O., używając wobec niego przemocy polegającej na przewróceniu go na podłogę, duszeniu kolanem poprzez ucisk na szyję, dwukrotnym uderzeniu po grzebaczem w głowę, uciskaniu klatki piersiowej i kończyny górnej, uderzaniu dłonią po głowie i zakneblowaniu ust elementem odzieży, zabrał w celu przywłaszczenia należące do E. O. pieniądze w kwocie 2 400 zł., torbę sportową o wartości 40 zł, atlas świata o wartości 20 zł., maszynkę elektryczną do golenia o wartości 90 zł, spinki do mankietów o wartości 20 zł., szkło powiększające o wartości 10 zł, trzy portfele o łącznej wartości 30 zł, przenośny telewizor marki C. o wartości 100 zł, ciśnieniomierz o wartości 70 zł, przybory fryzjerskie o wartości 80 zł, portfel skórzany o wartości 150 zł, rękawice robocze w ilości 4 sztuk i okulary ochronne o łącznej wartości 30 zł, czyli mienie o łącznej wartości 3040 złotych, powodując u E. O. obrażenia w postaci rany tłuczonej i stłuczenia powłok lewej okolicy skroniowej, sińce w powłokach głowy, twarzy, szyi i kończyn górnych, otarcia naskórka głowy, twarzy, szyi i prawej kończyny górnej, podspójówkowe wybroczyny krwawe obu oczu, wylewy krwawe pod błoną śluzową jamy ustnej oraz podbiegnięcia krwawe w mięśniach języka, rany tłuczone powłok lewej kończyny górnej, podbiegnięcia krwawe w tkance podskórnej głowy i prawym mięśniu skroniowym oraz w prawym mięśniu mostkowo-obojęczkowo-sutkowym, złamanie dwóch żeber po stronie lewej, z których urazy powodujące powstanie ran tłuczonych powłok głowy i lewej kończyny górnej, sińców w powłokach głowy, twarzy, szyi i kończyn górnych, otarć naskórka głowy, twarzy, szyi i prawej kończyny górnej, podbiegnięć krwawych w tkance podskórnej głowy i mięśniach języka oraz wylewów krwawych pod błoną śluzową jamy ustnej oraz sposób działania i stosowana przemoc zwłaszcza w postaci ucisku na szyję i klatkę piersiową, spowodowały istotne zaburzenia krążenia krwi w obrębie ośrodkowego układu nerwowego, doprowadzając do ostrej niedomogi krążeniowo-oddechowej skutkującej zgonem E. O., czym oskarżony wypełnił dyspozycję art. 148 § 2 pkt 2 kk i art. 280 § 1 kk w zw. z art. 11 § 2 kk i na podstawie art. 148 § 2 pkt 2 kk w zw. z art. 11 § 3 kk wymierzono mu karę 25 lat pozbawienia wolności.

Wyrok zawierał ponadto rozstrzygnięcia o dowodach rzeczowych, obowiązku naprawienia szkody, zaliczeniu na poczet kary okresu tymczasowego aresztowania i zasądzeniu kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej oskarżonemu z urzędu.

Oskarżonego zwolniono od obowiązku uiszczenia kosztów sądowych (wyrok k. 465-466).

Apelację od powyższego wyroku wniósł obrońca oskarżonego.

I. Na podstawie art. 444 kpk oraz art. 425 §1 i 2 kpk zaskarżył go w całości.

II. Na podstawie art. 427 §1 i 2 kpk oraz art. 438 pkt 1, 2, 3 i 4 zaskarżonemu wyrokowi zarzucił:

1) mającą wpływ na treść zaskarżonego orzeczenia obrazę przepisów postępowania, a to art. 4, 5, 7 kpk w zw. z art. 410 i 424 pkt 1 kpk poprzez dowolną a nie swobodną ocenę dowodów polegającą na:

- dowolnym uznaniu, że sposób działania oskarżonego skutkuje tym, że oskarżony musiał przewidywać, iż jego działanie doprowadzi do zgonu pokrzywdzonego,

- nie rozważeniu w należyty sposób okoliczności, że oskarżony bijąc pokrzywdzonego nie miał zamiaru pozbawienia go życia;
- uznaniu za niewiarygodne logicznych i spójnych wyjaśnień oskarżonego M. F. złożonych w toku niniejszego postępowania w zakresie nieistnienia zamiaru ewentualnego zabójstwa E. O., a to motywów zaparkowania samochodu w oddaleniu od miejsca zamieszkania E. O., istnienia zamiaru wezwania pogotowia do E. O. i jego uzasadnienia, przyznania się oskarżonego jedynie do pobicia E. O., motywów udania się oskarżonego na komisariat policji, w sytuacji, gdy oskarżony wyjaśnił w sposób logiczny i spójny przebieg zdarzeń;
- uznaniu za niewiarygodne logicznych wyjaśnień oskarżonego składanych w postępowaniu przygotowawczym i sądowym, podczas których wprowadził przyznał się do zarzucanego mu czynu jednakże zaprzeczył, iż miał zamiar pozbawić życia pokrzywdzonego;
- nie rozważenie wszystkich okoliczności ujawnionych w toku rozprawy, w szczególności pominięcia tego fragmentu opinii biegłych medyków sądowych, z których wynika, że u E. O. nie występowały obrażenia, które byłyby bezwzględnie śmiertelne ani takie zmiany chorobowe, które w tym czasie musiałyby doprowadzić do śmierci oraz że obrażenia, które stwierdzono podczas sekcji zwłok zazwyczaj nie prowadzą do śmierci;
- rozstrzygnięciu istniejących w sprawie wątpliwości na niekorzyść oskarżonego odnośnie przypisanego oskarżonemu czynu.

2) będący skutkiem powyższych uchybień błęd w ustaleniach faktycznych przyjętych za podstawę zaskarżonego orzeczenia, a polegający na uznaniu, że oskarżony swym zachowaniem wypełnił dyspozycję art. 148 § 2 pkt 2 i art. 280 § 1 k.k. w zw. z art. 11 § 2 k.k. albowiem działał z zamiarem ewentualnym pozbawienia życia E. O. w sytuacji, gdy czyn oskarżonego winien być zakwalifikowany z art. 156 § 3 k.k. z uwagi na brak u oskarżonego zamiaru pozbawienia życia E. O. choćby w zamiarze ewentualnym;

3) obrazę przepisów prawa materialnego mającą wpływ na treść orzeczenia, poprzez wykładnię art. 148 § 2 pkt 2 k.k., polegającą na chybnym uznaniu, iż oskarżony w dniu 26 marca 2012 roku działał w zamiarze ewentualnym pozbawienia życia E. O. podczas, gdy z materiału dowodowego sprawy wynika, że oskarżonemu nie można przypisać działania z zamiarem ewentualnym pozbawienia życia pokrzywdzonego, co w konsekwencji powinno skutkować zmianą kwalifikacji na czyn z art. 156 § 3 k.k. i art. 280 § 1 k.k. w zw. z art. 11 § 2 k.k.;

4) niezależnie od powyższego z ostrożności procesowej zaskarżonemu wyrokowi zarzucił także rażąco niewspółmierność wymierzonej kary - polegającą na wymierzeniu oskarżonemu kary pozbawienia wolności w wymiarze nieadekwatnym w stosunku do celów zapobiegawczych i wychowawczych kary, będącą także skutkiem nienależytego rozważenia przez Sąd Okręgowy wszystkich okoliczności łagodzących dotyczących przypisanych czynów i osoby sprawcy, to jest w szczególności tych okoliczności, że oskarżony nie był dotychczas karany, ma silne poczucie winy spowodowane zdarzeniami z dnia 26 marca 2012 roku, przeprosił rodzinę pokrzywdzonego, a które to okoliczności wskazują, iż wymierzona oskarżonemu kara nosi znamiona rażąco niewspółmiernie surowej.

Podnosząc powyższe obrońca wniósł o zmianę zaskarżonego wyroku poprzez uznanie, że czyn oskarżonego wypełnia znamiona określone w art. 156 § 3 k.k. i art. 280 § 1 k.k. w zw. z art. 11 § 2 k.k. i wymierzenie oskarżonemu łagodnej kary, ewentualnie o uchylenie zaskarżonego wyroku i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania, względnie wydatne złagodzenie wymierzonej oskarżonemu kary apelacja k. 517-520).

Wyrokiem Sądu Apelacyjnego w Łodzi z dnia 13 lutego 2014 roku, utrzymano w mocy zaskarżony wyrok, uznając apelację za oczywiście bezzasadną (k. 553).

Wniosek o sporządzenie uzasadnienia wyroku złożył obrońca oskarżonego (k. 572).

Sąd Apelacyjny zważył co następuje.

Apelacja jest oczywiście bezzasadna z następujących względów.

Po pierwsze jest ona wadliwie skonstruowana w zakresie stawianych rozstrzygnięciu zarzutów. Dotyczy to, sformułowanego jako najważniejszy, zarzutu obrazy prawa procesowego. Błędem jest łączne przywoływanie naruszenia przepisów art. 5 i 7 kpk (patrz postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 6 lutego 2013 roku, sygn. akt V KK 270/12, LEX 1293868). Błędem jest także powoływanie się na naruszenie art. 5 kpk, w sytuacji gdy kwestionuje się dokonaną ocenę dowodów (patrz wyrok Sądu Najwyższego z dnia 9 kwietnia 2013 roku, sygn. akt II KK 207/12, LEX 1299162). Skarżący nie dostrzega także, że nie można skutecznie powoływać się na naruszenie art. 5 §2 kpk w sytuacji własnych wątpliwości co do dowodów przeprowadzonych w sprawie. Należałoby wykazać, iż wątpliwości tego rodzaju wystąpiły po stronie sądu orzekającego i że sąd ten mając takie wątpliwości rozstrzygnął je na niekorzyść oskarżonego. Wątpliwości te muszą więc wystąpić po stronie sądu, a nie strony postępowania (patrz postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 20 czerwca 2013 roku, sygn. akt V KK 73/13, LEX 1331404).

Nie można także nie dostrzec bezzasadności zarzutów odnoszących się do art. 410 kpk i 424 kpk. Skarżący nie wykazał, aby sąd opierał się w sprawie na materiale dowodowym, który nie został w sprawie ujawniony, bądź orzekał w oparciu jedynie o część ujawnionego materiału dowodowego (patrz postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 19 czerwca 2013 roku, sygn. akt IV KK 62/13, LEX 1350322). Także kontrola treści sporządzonego uzasadnienia nie wykazała aby pominięty został jakikolwiek fragment jego prawidłowej konstrukcji, a ponadto skarżący nie dostrzega, iż obraza art. 424 kpk nigdy nie jest naruszeniem prawa procesowego mającym wpływ na treść orzeczenia, bowiem do sporządzenia uzasadnienia dochodzi po wydaniu wyroku (patrz wyrok Sądu Apelacyjnego w Warszawie z dnia 12 kwietnia 2013 roku, sygn. akt II AKa 99/13, LEX 1312112).

Także nieprawidłowy jest zarzut obrazy prawa materialnego w sytuacji gdy skarżący kwestionuje wprost, bo wynika to z innych sformułowanych zarzutów i z uzasadnienia apelacji, dokonane ustalenia faktyczne (patrz wyrok Sądu Najwyższego z dnia 28 listopada 2007 roku, sygn. akt II KK 172/07, LEX 351223).

Niezależnie jednak od powyższych uchybień, apelacja także ze względów merytorycznych jest bezzasadna.

Wynika to z faktu, iż skarżący jako podstawę sformułowanych zarzutów bierze pod uwagę to stanowisko oskarżonego, w którym zaczął on w toku postępowania negować zamiar ewentualny zabójstwa pokrzywdzonego. Powyższe stanowisko w sposób oczywisty jest niepodlegającą uwzględnieniu, w toku postępowania odwoławczego, polemiką z prawidłowymi ustaleniami i ocenami sądu I instancji, gdyż pomija ona te istotne elementy, które wynikają właśnie z wyjaśnień samego oskarżonego i zostały w sposób właściwy dostrzeżone i ocenione przez sąd orzekający w sprawie. Oskarżony bowiem wprost w toku postępowania przyznał, iż planując dokonanie przypisanego mu przestępstwa godził się z faktem, iż jego działanie może spowodować skutek w postaci śmierci pokrzywdzonego. To oświadczenie oskarżonego i ustalenie jakie na jego podstawie zostało dokonane przez sąd orzekający, pozostaje w korelacji z innymi dowodami i wynikającymi z nich ustaleniami, a dotyczącymi zachowania oskarżonego przed dokonaniem przestępstwa, w jego trakcie oraz po jego dokonaniu. Podnieść należy, iż gdyby dać wiarę ostatecznej wersji wyjaśnień oskarżonego, iż nie obejmował on swoim zamiarem skutku w postaci śmierci pokrzywdzonego to jego inne zachowania byłyby wręcz nielogiczne. Wymienić tu można użycie rękawiczki, zacieranie śladów przestępstwa, próbę podpalenia oraz inne prawidłowo ustalone i ocenione przez Sąd Okręgowy okoliczności, bowiem w wypadku przeżycia pokrzywdzonego byłyby one zbędne, gdyż w takim przypadku pokrzywdzony wskazałby właśnie oskarżonego jako sprawcę przestępstwa. To zachowanie oskarżonego, w tym nieudzielenie pomocy pokrzywdzonemu, w sposób jednoznaczny wskazuje na zamiar oskarżonego, niezależnie od przyznania przez niego tego faktu, w początkowej części prowadzonego postępowania.

Ten zasadniczy argument podważa w sposób oczywisty zasadność zarzutów podnoszonych, w różnych aspektach, przez skarżącego. Sąd Okręgowy w tym zakresie dokonał szczegółowych i wyczerpujących ustaleń oraz ocen. Ponowne ich przytaczanie byłoby zbędnym przywoływaniem raz już użytej argumentacji i Sąd Apelacyjny uznaje za wystarczające odwołanie się do treści zawartych w uzasadnieniu zaskarżonego orzeczenia.

Wyrywkowe odnoszenie się do niektórych dowodów (np. opinii biegłych medyków sądowych) nie może skutecznie wzruszyć dokonanych ustaleń oraz ocen skoro ich najistotniejsze części wynikają wprost z prawidłowo ocenionych wyjaśnień samego oskarżonego. Podnieść tu należy, iż przekonanie sądu o wiarygodności jednych dowodów i niewiarygodności innych pozostaje pod ochroną reguły z art. 7 k.p.k., jeżeli jest poprzedzone ujawnieniem w toku rozprawy głównej całokształtu okoliczności sprawy, stanowi wyraz rozważenia wszystkich okoliczności przemawiających zarówno na korzyść, jak i na niekorzyść oskarżonego oraz jest zgodne ze wskazaniami wiedzy i doświadczenia życiowego, a nadto zostało wyczerpująco i logicznie uargumentowane w uzasadnieniu wyroku (patrz postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 18 grudnia 2012 roku, sygn. akt III KK 298/12, LEX 1232292). Analiza treści zapadłego rozstrzygnięcia, jego pisemnych motywów w kontekście dowodów przeprowadzonych w sprawie wskazuje, iż zapadłe rozstrzygnięcie wszystkie te warunki spełnia i brak jest podstaw do uwzględnienia wywiedzionej apelacji.

Odnosi się to także do zarzutu rażącej niewspółmierności orzeczonej kary.

Mając na uwadze prawidłowo ustalone i ocenione okoliczności istotne z punktu widzenia wymiaru kary, brak jest podstaw do uznania aby była ona wymierzona w rozmiarze pozwalającym na uznanie, iż doszło do wystąpienia względnej przyczyny odwoławczej, o której mowa w art. 438 pkt 4 kpk. Obecna postawa oskarżonego, której wyraz znalazł także odbicie w toku postępowania odwoławczego i która została dostrzeżona przez sąd I instancji i oceniona jako okoliczność łagodząca, może mieć także znaczenia w toku postępowania resocjalizacyjnego oskarżonego, nie daje ona jednak podstaw do korekty orzeczonej kary, w płaszczyźnie przywoływanej względnej przyczyny odwoławczej.

Z tych też względów orzeczono jak w sentencji wyroku.

O kosztach nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej oskarżonemu z urzędu orzeczono przy uwzględnieniu nakładu pracy obrońcy oraz obowiązujących stawek.

Podstawę zwolnienia oskarżonego od kosztów sądowych związanych z postępowaniem odwoławczym było spełnienie przez niego przesłanek, o których mowa w art. 624 §1 kpk.

la